

Keskuskoulu taideteollisuutta varten.

Lukuvuosi 1908—1909.

Vuoden kuluessa ovat koulussa antaneet opetusta seuraavat opettajat: kirjanpitäjä M. Ahola kaksinkertaisessa kirjanpidossa suomeksi, kivipainaja T. Ahrenberg tekstauksessa, insinööri O. Airaksinen luvunlaskussa ja algebrassa, arkkitehti Waldemar Aspelin piirustuksessa, taitelija Väinö Blomstedt mallipiirustuksessa, neiti Ellen Borenius posliinimaalauksessa, kivipainaja August Engström kaunokirjoituksessa ja tekstauksessa, arkkitehti Verner von Essen piirustuksessa, herra A. V. Finch ruukunteossa, kuvanveistäjä Johann Friedl puunveistossa, kivenveistossa, mallituksessa ja ammattipiirustuksessa puusepille, kirjanpitäjä A. Granith kaksinkertaisessa kirjanpidossa ruotsiksi, koristemaalari F. Hasselgren koristemaalauksessa, taitelija Werner von Hausen koristemaalauksessa ja mallipiirustuksessa, maisteri M. Holmberg luvunlaskussa ja algebrassa ruotsiksi, kaivertaja C. Jahn piirustuksessa ja perspektiiviopissa ruotsiksi, herra Karl Jansson kirjansitomisessa, arkkitehti Valter Jung kompositsioonipiirustuksessa ja metallipakotuksessa, taitelija S. A. Keinänen piirustuksessa, taitelija Berndt Lagerstam mallipiirustuksessa syyslukukaudella, kansakoulunopettaja O. Lappalainen laskennossa suomeksi, neiti Sigrid Lehrbäck piirustuksessa, koulun taiteellinen johtaja, arkkitehti Armas Lindgren muoto- ja kompositsiooniopissa ja kompositsioonipiirustuksessa, herra V. Lindroth kaunokirjoituksessa, insinööri Alfred Lundgren konepiirustuksessa, insinööri O. Lönnrot konepiirustuksessa, mittausopissa, selittävässä mittaus-

opissa ja fysiikassa ruotsiksi, puunpiirtäjä A. Th. Nordgren puunpiirrännössä, arkkitehti W. G. Palmqvist piirustuksessa, arkkitehti A. W. Rancken mallituksessa, taitelija A. Rapp ammatti- ja ornamenttimaalauksessa, insinööri Vilho Ruso konepiirustuksessa, laskennossa, fysiikassa ja mittausopissa suomeksi, neiti Emma Saltzman kirjansitomisessa, insinööri G. Sarlin selittävässä mittausopissa ja mittausopissa suomeksi, arkkitehti M. Schjerfbeck piirustuksessa ja korkeammassa ornamenttipiirustuksessa, professori J. J. Tikkanen taidehistoriassa, kansakoulunopettaja V. Weissmann luvunlaskussa ruotsiksi ja allekirjoittanut, koulun johtaja, kuvannossa, ja perspektiiviopissa suomeksi.

Seuraavat oppimäärät on suoritettu;
algebrassa: ratsionaalilukujen yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolasku, jakaminen tekijöihin, lasku murtolausekkeilla, verranto-oppi, ensimmäisen asteen ekvatsioonit ja probleemit yhdellä tuntemattomalla;

kirjanpidossa: 6 kuukauden kurssi kaksinkertaista italia-laista kauppakirjanpitoa, josta 4 kuukautta vähittäis- ja 2 tukkukauppaa osakeyhtiönä. Kolme kirjanpäättöä. Lyhyt harjoitelma amerikalaisesta kirjanpitoa;

luvunlaskussa: laatuluvut, kymmenmurtoluvut, murtoluvut, yksi- ja moniehtoinen päätöslasku, prosenttilasku, korkolasku, alennuslasku, seuralasku, vaihtolasku, neliöön korottaminen ja neliöjuuren otto;

selittävässä mittausopissa: tärkeimpien käyräviivojen selittäminen ja projektiosionitasojen piirtäminen sekä viivain, tasanneskuvioitten ja kappalten projektiosionia niillä, viivain ja kuvioitten todellisen suuruuden johtamista projektiosiooneista, kappalten kiertämistä ja niiden pinnankehitystä, tasojen ja kappalten leikkausta sekä kappalten keskinäistä leikkausta;

mittausopissa: tärkeimmät väittämät, jotka koskevat suorita viivoja ja ympyrää; tasanneskuvioitten yhdensuuruutta, yhteellisyyttä ja yhdenmukaisuutta lyhyesti käsitelty, tasanneskuvioitten pinta-aloja, kappalten pinta-aloja ja kuutio-sisällyksiä laskettu, mittakaavoja selitetty, kooneelliset sektiosionit, ympyrän evolventtiviiva, sykloidiviivat ja kierreviiva määriteltä;

fysiikassa: kappalten yleiset ominaisuudet, mekaniikka, lämpöoppi, valo-oppi, sähköoppi ja äänioppi;

tyyliopissa, 1:nen kurssi: esitelmissä on tehty selkoa rakennustaiteellisten ja koristeellisten muotojen luonnosta, synnystä, kehityksestä ja käytämisestä. Taululla tehdyillä piirustuksilla on osotettu muoto-opin eri kehityskaudet alkaen vanhimmista kulttuurikausista ja Egyptistä gotiikkaan asti.
2:nen kurssi: jatkettu edelleen tyylikehityksen esittämistä meidän päiviemme taiteeseen saakka, erittäin pitäen silmällä taideteollisuutta-, huonesisustusten kehitystä y. m.;

muoto- ja kompositsiooniopissa, 2:nen ja 3:nen kurssi: rakennustaiteellisen ja koristeellisen muoto-opin teoriaa on esitetty etupäässä silmälläpitäen työaineen, tekotavan, ilmanalan, tarkoituksen y. m. vaikuttimien merkitystä kompositsioonin syntyyn ja kehitykseen nähden. Vapaita esitelmiä, jolloin on käsitelty eri kysymyksiä taiteen ja taideteollisuuden alalta, kuten luonnon ja ilmanalan vaikutuksesta muoto- ja väriaistin kehitykseen, kansallisesta taiteesta, värin merkityksestä kompositsioonissa y. m.;

kompositsioonipiirustuksessa, 1:nen, 2:nen ja 3:nen kurssi: muoto- ja kompositsiooniopin esitelmiin liittyen ja käyttämällä aiheina niitä harjoitelmia, joita yliopiston botaaniseen puutarhaan, Korkeasaarelle, historialliseen ja entograafiseen museoon y. m. tehdyillä opinto-vaelluksilla on koottu, on sommiteltu vapaita kompositsiooniharjoituksia usein ainoastaan koristeellisessa tarkoituksessa, tavallisesti kuitenkin pitäen silmällä käytännöllistä tarkotusta. Siten on tehty ryijyjen, sohvatyynyjen, keinuolimattojen, gobeliini- ja kuvakutomusten, huonekalujen, lasimaalauksetöiden, posliiniteosten koristus-, keramiikki- ja metallitöiden y. m. piirustuksia. Oppilasten kesken on pidetty kilpailuja;

taidehistoriassa on läpikäyty seuraavat taidekaudet: antiikki, Italian taide 1300-, 1400- ja 1500-luvuilla, Alankomaan taide 1400- ja Espanjan taide 1600-luvulla, osaksi yliopiston kipsivalelmien, osaksi ja pääasiallisesti skioptikon kuvien avulla. Sitä paitsi on uudenaikainen taidekokoelma Ateneumissa läpikäyty ja selitetty. Kurssi on tarkoittanut ainoastaan veisto- ja maalaus- (eikä rakennus-) taidetta;

perspektiiviopissa: edusta, kulma ja satunainen perspektiivi kokonaiselta distansilta ja sen osalta, varjoperspektiivi auringon ja lampun valossa sekä kuvastinkuvia.

Syyslukukaudella oli sisäänkirjoitettu 621 ja kevätlukukaudella 472 oppilasta; niistä oli syyslukukaudella 384 suomea ja 237 ruotsia puhuvaa ja kevätlukukaudella 290 suomea ja 182 ruotsia puhuvaa.

Oppilasten sukupuoli, ikä, syntymäpaikka, ammatti ja koulunkäynti näkyy seuraavista tauluista:

Kouluun kirjoitettujen oppilaiden luku:

	S. L.	K. L.		S. L.	K. L.
Oppilaiden sukupuoli:			Käynyt koulua:		
Miespuolisia	445	315	1 lukukauden	349	77
Naispuolisia	176	157	2 lukukautta	39	184
Yhteensä	621	472	3 »	116	30
			4 »	30	75
Oppilaiden ikä:			5 »	30	19
13—15 vuotiaita	102	41	6 »	17	31
16—19 »	228	159	7 »	14	16
20—24 »	194	166	8 »	9	13
25—30 »	54	47	9 »	4	7
30— »	43	59	10 »	2	6
Yhteensä	621	472	Yli 10 lukukautta	11	14
			Yhteensä	621	472
Keski-ikä	20,3	21,9			
Syntymäpaikka:					
Helsinki	234	183			
Uusimaa Helsing. ulkop.	91	57			
Muu Suomi	263	202			
Ulkomaa	33	30			
Yhteensä	621	472			

Oppilaiden koulu ennen sisäänkirjoitusta:

	S. L.	K. L.
Yliopisto	16	14
Lyseo	63	47
Naiskoulu	63	63
Kansakoulu	404	278
Käsityöläiskoulu	28	22
Teollisuuskoulu	3	—
Ammattikoulu	12	11
Seminaari	6	10
Kuuromykkäinkoulu	1	1
Koulu ulkomaalla	17	22
Yksityisopetusta saaneita	8	4
Yhteensä	621	472

Oppilaiden ammatti:

	S. L.	K. L.
Harjansitojia	3	3
Juoksupoikia	59	39
Kaivertajia ja kultaseppiä	4	4
Kelloseppiä	3	3
Kemigraafeja	2	3
Kirjanpainajia	21	10
Kirjansitojia	11	13
Kivenhakkajia	2	4
Kivenpainajia	6	9
Konttori- ja kauppalvelijoita	45	39
Korintekijöitä	3	4
Kupariseppiä	1	1
Kuvanveistäjiä	3	—
Leipureita	4	4
Läkki- ja peltiseppiä	9	4
Maalareita	47	30
Siirto	223	170

	S. L.	K. L.	
	Siirto	223	170
Merimiehiä	—	1	
Muurareita	10	5	
Nyöripunojia	—	1	
Ompelijattaria	3	3	
Opettajia	14	23	
Palvelusväkeä	3	3	
Piirustajia	3	4	
Puuseppiä ja kirvesmiehiä	39	33	
Puutarhureita	2	2	
Rautaseppiä	130	74	
Rääteleitä	1	1	
Sairaanhieroja	4	5	
Suutareja	2	2	
Työnjohtajia	1	—	
Ulkotyöntekijöitä	6	3	
Valokuvaajia	2	4	
Verhoilijoita	1	1	
Virkamiehiä	6	4	
Ilman ammattia	171	133	

Yhteensä 621 472

Opetusta on vuoden kuluessa annettu seuraavaan opintojärjestyksen mukaan.

Aineita:	Maanantaina	Tiistaina	Keskiviikkona	Torstaina	Perjantaina	Lauantaina	Sunnuntaina
Piirustusta käsivaralta	7-9 i. p.	7-9 i. p.	7-9 i. p.	7-9 i. p.	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—
Korkeampaa ornamenttipiirust.	9-10 a. p.	9-10 a. p.	9-10 a. p.	9-10 a. p.	9-10 a. p.	9-10 a. p.	—
Kuvaantoa	10-12 a. p.	10-12 a. p.	10-12 a. p.	10-12 a. p.	10-12 a. p.	10-12 a. p.	—
Mallipiirustusta	—	—	—	—	5-7 i. p.	5-7 i. p.	—
Algebraa	—	—	—	—	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—
Ammatti- ja ornamenttimaalausta	—	—	7-9 i. p.	—	—	—	—
Ammattipiir. puusep.	—	5-7 i. p.	—	—	5-7 i. p.	—	—
Fysiikkaa	—	—	—	—	—	—	—
Kaunokirjotusta ja tekstausta	—	—	—	—	—	—	9-11 a. p.
Kirjanpitoa	—	—	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—	7-9 i. p.	—
Kirjansitomista	—	—	—	7-9 i. p.	—	5-7 i. p.	—
Kivenveistoa	—	—	—	7-9 i. p.	—	—	—
Kompositiooppiirustusta	—	9-11 a. p.	9-11 a. p.	9-11 a. p.	9-11 a. p.	—	—
Koneoppiirustusta	—	—	—	—	—	—	—
Koristemaalusta	—	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	—
Laskentaa	—	7-9 i. p.	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—	—	—
Mallitusta	—	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—	7-9 i. p.	7-9 i. p.	—
Metalipakotusta	—	—	5-7 i. p.	—	7-9 i. p.	5-7 i. p.	—
Mittausoppia	—	—	—	—	7-9 i. p.	8-9 a. p.	—
Muoto- ja kompositiooppi	—	—	—	—	—	—	—
Perspektiivioppia	—	12-2 i. p.	12-2 i. p.	—	12-2 i. p.	12-2 i. p.	—
Positiivimaalausta	—	7-9 i. p.	—	—	7-9 i. p.	—	—
Puunpiirrantöä	—	—	—	—	—	—	—
Puunveistoa	—	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	12-2 i. p.	—
Rakennuspiirustusta	—	—	—	—	—	—	—
Ruukuntekoa	—	—	—	—	—	—	—
Selittävää mittausoppia	—	12-3 i. p.	5-8 i. p.	—	7-9 i. p.	{ 7-9 i. p. 12-2 i. p. }	—
Taidehistoriaa	—	7-9 i. p.	5-7 i. p.	—	5-8 i. p.	—	—
Tyyhioppia	—	—	—	—	3-4 i. p.	—	—
	—	8-9 a. p.	8-9 a. p.	8-9 a. p.	8-9 a. p.	—	—

Korkeammasta taideteollisuuskoulusta saavat päästötodistukset Toini Elisabet Castrén, Artturi Halonen, Katarina Eugenia Luther, Toini Elisabet Relander, Elsa Maria Ruuth, Impi Vellamo Sotavalta, Tilda Yrjölä ja Lillian Örn. Kolmannelle vuosikurssille muutetaan: Karin Dahl, Hanna Helke, Gerda Holmqvist, Mikko Hovi, Elsa Juselius, Ingrid Nystén, Juuli Suits ja Naima Tengén ja toiselle vuosikursille: Elli Guseff, Dagny Gyldén, Anni Liukku, Immanuel Runsten, Lempi Vaarama, Verner Vest ja Selma Vickström.

Koneosastosta saavat päästötodistukset Harald Anders Rudolf Ahti, Frans Oskar Bäckström, Etre Albinus Reinhold Degerholm, Gottfrid Alexander Leonard Ekström, Väinö Verner Järvinen, Per Vilhelm Emanuel Olsson, Erik Joel Pettersson, Kustaa Urho Rinne, Gunnar Fredrik Sundman, Paavo Filip Tynell, Arvo Edvard Usenius ja Ernst Enok Vefvar. Kolmannelle luokalle muutetaan: Niilo Aaltonen, Rafael Joffs, Elis Kreander, John Lindberg, Einar Lindström, Oskari Malm, Heikki Oittinen, Otto Pohjola, Ilmari Päiviö, Karl Rosenström, Frans Saarinen, August Salo, Adrian Simola, Viktor Sjöblom, Ernst Sonnenberg, Anton Sten, Olof Strömberg, Jakob Suni, Johannes Teräs vuori ja Valdemar Viljanen. Toiselle luokalle muutetaan: Väinö Aaltonen, Hannes Ahti, Uno Bergholm, Gösta Blankman, Oskar Bäckman, Robert Enqvist, Oskari Haltia, Henrik Henriksson, Väinö Hultman, Caesar Häggman, Paavo Jalkanen, Juho Jäntti, Hugo Järvinen, Alexanteri Kaisla, Viktor Karlsson, Einar Kankainen, Johan Korpela, Otto Kulmala, Ivar Kytö, Karl Lanko, Richard Lehtonen, Verner Lindén, Axel Lindqvist, Toivo Långström, Teodor Lönnfors, Väinö Manner, Edvin Nordström, Johan Nyström, Alpin Palenius, Johan Palenius, Vilhelm Petroff, Johan Rantanen, Villiam Ruokonen, Väinö Salonen, Kustaa Suometsä, Edvin Söderholm, Johan Tanskanen, Oskar Tulander, Sigurd Vesterholm, Otto Virta, Juho Virtanen ja Eskil Östberg.

Taideteollisuusyhdistyksen rahastojen koroista jaetaan stipendiona 100 markkaa Artturi Haloselle, 75 markkaa Verner Vestille ja 50 markkaa Mikko Hoville.

Sitäpaitsi saavat seuraavat oppilaat palkinnoksi: 40 markkaa Harry Röneholm ja Ilmari Virkkala, 30 markkaa Harald Ahti ja Gunnar Sundman, 20 markkaa Juho Ahlqvist, Frans Bäckström, Etre Degerholm, Gottfrid Ekström, Johan Ellala, Elis Elo, Harald Enroth, Viktor Falenius, Heikki Haavikko, Vilhelm Haglund, Jarl Hedengren, Viljo Huhtanen, Väinö Järvinen, Sulo Karpio, Lauri Keinänen, Kalle Kinnunen, Einar Koskivaara, Elo Kuosmanen, Adam Laitinen, Yrjö Laitinen, Tryggve Laurén, Arvi Leino, Oskari Malm, Anselm Matikkala, Leo Nieminen, Per Olsson, Otto Paasio, Erik Pettersson, Ilmari Päiviö, Urho Rinne, Lauri Saari, Volmar Söderlund, Johannes Teräs vuori, Hjalmar Tirkkonen, Paavo Tynell, Arvo Usenius, John Vedenberg, Ernst Vefvar ja Juho Voutilainen sekä 10 markkaa Pauli Aaltonen, Linda Alander, Edvard Birk, Hilda Dahlberg, Helfrid Ekqvist, Eero Eloranta, Ester Forsblom, Bruno Holmström, Harald Honkainen, Fridolf Hurme, Lauri Jokinen, Juho Jäntti, Veikko Kallio, Viktor Karlsson, Einar Kankainen, Fanny Kecko, Viktor Kivistö, Richard Lehtonen, Mikko Leskinen, Edvin Lindström, Toivo Långström, Väinö Manner, Lauri Mattila, Kaarle Miekka, Lauri Nummelin, Hugo Nyberg, Karl Nysten, Otto Pohjola, Indrik Putnin, Väinö Salonen, Kaarlo Savonheimo, Adrian Simola, Signe Sjöblom, Viktor Songer, Ernst Sonnenberg, Oskar Tulander, Sina Vickberg, Verner Vinqvist ja Johan Virtanen.

Helsingissä 16 p. toukokuuta 1909.

Ernst Nordström.

